

Poniżej prezentujemy archiwalny artykuł autorstwa *Głos Gminy Wilkowice* Rok 2023 nr 7 s. 6,7.

Kompostowanie – jak zacząć?

Kompostowanie to doskonały sposób na uzyskanie naturalnego nawozu do użyźniania gleby, a jednocześnie efektywne zagospodarowanie odpadów kuchennych i ogrodowych. Odpady biodegradowalne stanowią około 70% naszych śmieci. Jeśli trafią do kompostownika, możemy posegregować nawet 95% pozostałych odpadów po oddzieleniu resztek jedzenia. Kompost to źródło darmowego, ekologicznego nawozu, który możemy wykorzystać w ogrodzie lub do roślin doniczkowych.

Rodzaje kompostowników

Kompostownik można kupić lub zrobić samodzielnie. Oto najpopularniejsze rozwiązania:

- **Gotowy kompostownik ogrodowy**

Dostępny w sklepach lub marketach ogrodniczych, idealnie sprawdza się w małych ogrodach, gdzie ilość odpadów biodegradowalnych jest ograniczona.

- **Drewniany kompostownik ażurowy**

Można go wykonać z desek lub zaimpregnowanych belek, układając je tak, aby zapewnić dostęp powietrza do warstw kompostu.

- **Kompostowanie w przyście**

To najprostsza metoda, polegająca na układaniu warstwami materiałów biodegradowalnych.

Jak założyć kompostownik?

Kompostownik najlepiej zakładać od wiosny do jesieni, przy dodatnich temperaturach. Miejsce powinno być osłonięte od wiatru, zacienione i lekko wzniesione, aby woda opadowa nie zalewała kompostu. Dobrym pomysłem jest umieszczenie kompostownika w pobliżu krzewów lub roślin kwitnących – ich zapach może maskować woń rozkładających się odpadów.

- **Gotowy kompostownik z tworzywa sztucznego**

To najprostsze rozwiązanie dla małych ogrodów. Odpady układa się warstwami lub dokłada na bieżąco.

- **Drewniany kompostownik**

Budowę zaczynamy od wkopania czterech narożnych elementów, a następnie układamy poziome deski, pozostawiając między nimi wąskie szpary dla wentylacji, niezbędnej do powstawania kompostu.

- **Pryzma kompostowa**

Rozpoczynamy od ułożenia warstwy połamanych gałęzi (o grubości 1–5 cm), zaczynając od najgrubszych, co tworzy warstwę drenażową i system wentylacyjny. Następnie dodajemy materiał pochłaniający wodę, np. ziemię ogrodową, torf, słomę lub częściowo rozłożony kompost. Wyżej układamy odpady biodegradowalne, przekładając je ziemią ogrodową, drobno rozkruszoną gliną lub iłem. Warto dodać nieco gotowego kompostu na start. Gdy pryzma osiągnie wysokość ok. 120 cm (maksymalnie 1,5–2 m), okrywamy ją ziemią lub słomą. Pryzmę należy regularnie podlewać wodą lub gnojówką roślinną (np. z pokrzywy, rumianku, krwawnika) i przerzucać, aby przyspieszyć rozkład materii. Na zimę warto okryć ją materiałem izolacyjnym, by proces rozkładu mógł trwać.

Co wrzucamy do kompostownika?

Do kompostownika nadają się:

- resztki owoców i warzyw,
- odpady roślinne (np. liście, skoszona trawa, nadziemne części chwastów),
- rozgniecione skorupki jaj,
- fusy z kawy i herbaty,
- gałązki żywopłotów,
- ziemia z doniczek i skrzynek,
- przekwitnięte kwiaty,
- niezadrukowany papier (np. papier śniadaniowy, chusteczki, serwetki, tektura),
- słoma i siano.

Czego nie wrzucamy?

Nie należy wrzucać:

- mięsnych odpadów kuchennych i kości,
- zainfekowanych roślin ogrodowych,
- gruzu,
- śmieci z odkurzacza.

Dojrzewanie kompostu

Proces dojrzewania kompostu trwa zwykle około 18 miesięcy, choć w kompostownikach z tworzywa sztucznego może skrócić się nawet do 2 miesięcy. Dojrzały kompost ma jednolitą strukturę i zapach świeżej ziemi. Można go stosować bez ograniczeń do użyźniania gleby. W przeciwieństwie do nawozów sztucznych czy obornika, kompost nie grozi przenawożeniem ani zatruciem środowiska. Dzięki niemu uboga w składniki odżywcze gleba staje się żyzna, bogata w humus i bardziej urodzajna, co pozwala cieszyć się obfitymi plonami.